

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Summarium libri [IOhannis de gerson] de consolatione theologie

[urn:nbn:de:bsz:31-300776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300776)

Tabula quattuor librorū

Summarium libri de consolatiōe theologie.

Primum probemio notā

cur quattuor cause theologicę consolatiōis que sunt Spes Scriptura Patientia et Doctrina. In primo metro delectat miseriam ciuilibus diffensionis. In prima prosa pmi libri colloquuntur monicus id est solitarius. et volucer id est nūcius incindius super statu peregrini seu viatoris et de eius consolatiōe p theologia. In secūdo metro ponitur laus theologie in hoc qd est efficacē consolari. In secūda prosa ponit primo qd theologia suam cōsolatōem inchoat vbi et vnde desinit philosophica cōsolatō scilz qd cuncta agim⁹ ante oculos iudicis cuncta cernētis. Amplius qd triplex est iudiciū dei vnde consurgit i nobis spes et timor et quomodo se comitatur Amplius qd cum sobrietate potest vtiliter recogitari et tradi consideratio iudiciorū dei in predestinatōe reprobatiōe sicut fecit apostolus. Et deinde qualiter oritur inde cōsolatio intima et solis expertis cognita. In tertio metro agitur de sentimento talis consolatiōis.

In tertia prosa agitur primo in specialiter si causa sit aliqua cur deus istū vel illū predestinauerit. Deinde cū qua cautela talis cōsideratio in particulari debeat aut possit admitti. Denū quo pacto potest quietari spes in deo. In quarto metro ponuntur exempla quomodo per tentatiōnes non euellit spes. In quarta prosa traditur pmo in quo spes consistit et de nullo hic est desperandum. Amplius quomodo p summā desperatiōem venitur ad spem. et quātum sit vtilis consideratio diuine predestinationis. Rursus agitur de corroboratiōe spei exemplo sanctorū et quomō stat cum libertate. nec tamen plene potest hoc intelligi sine gratia dei que est vncō docens de omnibus. In quinto et vltimo metro ponit comparatio cuiusdā nauis qui ex medijs tempestatibus exilit in locum tutū et secretum.

De secūdo libro

In prima prosa secūdi libri Tabula libri fit sermo de statu peregrini inter

serendo de varijs speciebus false spei. et addendo qd ex cōsideratiōe diuine bonitatis omnia libere gubernatis. sumit secūda causa theologicę cōsolatiōis. In primo metro reprobat opinio philosophorum qd deus agit de necessitate nature sicut sol lumen suū. In secūda prosa datur ratio cur diuina voluntas nō est dicenda agere ad extra de necessitate nature. Quomodo preterea pcedit aliter theologia qd philosophia. Addit distinctio trimēbris de voluntate humana et de cōformitate eius ad diuinā. In secūdo metro declarat qualiter affectiōes et industrie qd sparsim sunt in brutis animalibus collecte sunt in homine et in eius ratione cui subditur eius appetit⁹. In tertia prosa fit cōquestio super difficultate quā patitur liberū arbitriū in regendo corpus cōformit ad rectam rōnem et de modo conformandi voluntatē humanā diuine exemplo christi. Tandem causa redditur de varietate iudiciorū hūanorū. In tertio metro datur ratio diuersificatiōis iudicij rōnis per similitudinē luminis visū p nubes aut in specul⁹ variatis. In quarta prosa fit inuestigatio qualiter adiunat libertas arbitrii. Et inferit qd nihil est casuale vel fortuitum in ordine ad primā causam. et iuxta quē sensum ipsa posset dici fortuna vel fatum. Addit qualiter et his que deus inuenitur reuelasse et prescuisse pulcherrime et salubres veritates elucescūt. In quarto metro docemur sub exēplo quadrupli ei qualiter insequi debem⁹ dei voluntatē.

Tabula tertii libri

In prima prosa tertij libri post recapitulatiōem inchoat sermo de cōsolatiōe theologie p patientiā describendo quid sit zelus. In primo metro docet p similitudinē ignis et fuliginis qd sum periculosus est zelus si non gubernet ratione. In secūda prosa deducit hoc idem p affectus humanos dando causam cur zelus turbat iudiciū velut in somnijs. Qualis preterea zelus esse debeat tam in habentibus auctoritatē regiam qm in carentibus ea. Deniqz notantur plures cause turbatiue zeli in rectoribus. In secūdo metro laudatur vita solitaria sibi vacās. In tertia prosa fit sermo de illo 3o qui nō habet regimē aliquod publicū. docedo sub qui

De consolatione theologie

busdam regulis qualiter et ubi debeant uti vel non uti zelo suo. In tertio metro docemur quod quilibet sit contentus vocatione sua et finem illam bene agat et ita proderit omnibus nec se leder. In quarta prosa declarat quod solitarius potest omnibus proficere. Deinde subiungitur sermo de patientia quod in ea consolatio theologica reponatur.

In quarto metro ponitur utilitas patientie sub exemplo Job afflicti.

Tabula quarti libri

In quarto libro prosa prima loquitur de trepidatione conscientie humane respectu iudiciorum dei. Et quod nihilominus labores assumendi sunt pro republica et adiutorio aliorum fundando se in doctrina sacra. In primo metro datur ratio cur deus legem naturalem dedit in scriptis lapideis. dehinc in euangelica lege repetiuit. In secunda prosa ponitur diffuse distinctio de triplici certitudine addendo quod liter intelligi debent illud Gregorij. Bonarum meritorum est culpam agnoscere ubi culpa non est. Et qualiter potest hoc sine mendacio fieri.

In secundo metro docemur qualiter uti debeamus scrupulis orientibus ex preteritis culpis.

In tertia prosa fit iterum sermo super eadem re. docendo quod serenatio conscientie per sentimenta deuota non est signum efficacit diuine gratie gratum facientis. Additur de modo se habendi respectu scrupulorum consurgentium circa ea que sunt posterius agenda. et qualis certitudo sufficit et unde colligitur.

In tertio metro loquitur quod precepta legis nature sunt etiam precepta fidei ac legis euangelice. conquerendo de erroribus contententibus circa ea.

In quarta prosa loquitur incidenter de the-

ologis et iuristis quales esse deberent et quales aliqui sunt. Concludendo quod in morali negotio non potest vniuersalis ars tradiri que conferre sufficiat certitudinem in particulari quolibet agibili. quin consurgere possint scrupuli mentis inquietatiui.

In quarto metro docet quomodo patientis possit aut debeat inueniri.

In quinta prosa ponitur sub persona theologie grandis oratio consolatoria super casibus humanis. notatim illius qui tunc franciam conturbabat. Concludendo supremum consolationis theologie gradum in animi preparatione ad martyrium.

Explicit tabula quatuor librorum de consolatione theologie.

Nota pro intellectu

ctu huius dyalogi. quod voluer est intellectus discursiuus et ratiocinatus. Bonicus est intellectus meditatus et inquisitiuus. Peregrinus est homo contemplatiuus simul et actiuus. Pro sensu vero litterali notandum quod cum eximus doctor Job de gerson ex concilio constantien. recedens franciam propter minas ducis burgundie petere non auderet. Recessit in montana Bauarie. Ibi in Rathemburg opido. anno domini. MCCCXXIIII. conscripserit hoc dialogo. Introducit volucrum nuncium a se peregrino. ad Iohannem monachum fratrem suum qui prior celestinorum lugduni degebat. proferentem quemadmodum per theologiam peregrinationem suam consolet. Et sicut Boetium de consolatione philosophie in forma scribendi imitat. Ita etiam consolationis argumentum ubi ille dimisit. hic continuare conatur.

Sequitur Liber primus de consolatione theologie. 113